Saamelaiskäräjälain uudistus

Maa- ja metsätalousvaliokunnan kuuleminen 10.1.2023

Laura Harjunpää
Annakaisa Heikkonen
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

MTK:n lausunto koskee uudistettavaksi ehdotettua neuvotteluvelvoitetta

- Lakiehdotus sisältää erityisesti saamelaisten kotiseutualueen yksityismaiden maanomistajien ja niillä harjoitettavien elinkeinojen kannalta ongelmallisia kirjauksia.

- Toteutuessaan laki vaikuttaisi yksityismaihin ja yksityisiin maanomistajiin mm. omaisuudensuojaan, elinkeinon harjoittamisen vapauteen ja yhdenvertaisuuteen heikentävällä tavalla.

- Lakiehdotusta ei tule hyväksyä hallituksen esittämässä muodossa.

- Lain valmistelussa tulee varmistaa, että saamelaisten oikeuksien vahvistamisella ja heikentämiskiellolla ei vaaranneta muiden perusoikeuksien toteutumista.

MTK:n esitykset koskien 9§, 9a§ ja 9b§

- Yhteistoiminta- ja neuvotteluvelvoite rajattava koskemaan vain valtion viranomaisia sekä valtion maita koskevia hallinnollisia päätöksiä ja muita toimenpiteitä
- Yhteistoiminta- ja neuvotteluvelvoitteesta ei saa aiheutua kohtuuttomia kustannuksia tai haittaa yksityiselle elinkeinonharjoittajalle, ratkaistava neuvotteluvelvoitteeseen liittyvä kuluriski.
- Neuvotteluoikeus on rajattava koskemaan selvästi nimenomaan Saamelaiskäräjiä, ei oikeuden siirtoa esimerkiksi paliskunnille tai tokkakunnille.
- Täsmennettävä neuvotteluvelvoitetta alueidenkäytön sekä luonnon monimuotoisuutta ja ilmastonmuutosta käsittelevien toimien osalta.

MTK:n esitykset koskien 9§, 9a§ ja 9b§

- Lisättävä prosessikuvaus neuvotteluluille, kuten aikarajat.
- Lisättävä kuvaus valitusperusteista.
- Lisättävä kuvaus menettelystä, joka koskee neuvotteluvelvoitteen käyttämättä jättämistä. Mikäli neuvotteluvelvoitetta ei käytetä esimerkiksi laissa määritellyssä määräajassa, täytyy valitusperusteen poistua.

- 9 §:n 2 mom. 2 kohta tulee muotoilla uudelleen. Kohdan tulee kuulua:

2) valtionmaan, valtion suojelualueiden ja erämaa-alueiden hoitoa, käyttöä, suojelutoimien toteuttamista, vuokrausta ja luovutusta;